

**R. P. Ildephonsi Peñafiel E' Societate Jesu, Quondam In
Cusquensi Collegio Sacrae Theologiae Primarij
Antecessoris ... Theologia Scholastica Naturalis**

Peñafiel, Alonso

Lugduni, M.DC.LXXIIX.

4. Sententia Patris Suares ponitur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95871](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95871)

SECTIO IV.

Sententia Patris Suárez ponitur.

27 **T**omo secundo, mei. disput. 30. sect. 9. à num. 33. usque ad 44. inclusive, eximius Doctor explicans suam sententiam circa decretum Dei liberum asserit, libertatem actus totaliter, & adæquate esse intrinsecum Deo; ita ut nihil sit in actu quatenus constituitur inesse liberi, quod sit extrinseca denominatione in Deo proveniens, ac resultans à creatura, sed potius esse essentiam diuinam, quatenus intrinsece terminatur ad creaturas existente. extra Deum, & ratione huius terminationis intrinsece asserit, compleri, & constitui actum voluntatis diuinæ inesse volitionis, aut nolitionis liberæ formaliter; primum, & secundum docet his verbis, num. 36. §. 2. dicendum. in medio | multo magis, cum constituatur Deus volens creaturas simplicissimo modo tanquam purus actus solum constituitur solo reali, & intrinseco velle (id est adæquate). Tandem hoc est evidentissimum in scientia; nam Deus non inuenitur creaturas, vt existentes in aliqua differentia temporis, nisi per scientiam suam, tanquam per formam realem, & intrinsecam sibi, & non per aliquid extrinsecum, vel per aliqua entia rationis; nam Deus vere, & realiter iudicat de rebus creatis, vt existentibus, & apprehendit, ac intellectualiter representat illas; totum autem hoc est reale absolutum & intrinsecum Deo: est ergo in ipso per aliquid reale, & intrinsecum ipsi: ergo per intrinsecam scientiam ipsius. Sic similiter amat Deus

Vltimum docet hic Auctor, *num. 41.* his verbis: [ex quo intelligitur aliter dicti, liberum amorem Dei, quam dicatur amor creaturæ, hic enim dicitur liber, quantum ad esse, non vero quantum ad terminari tali modo ad tale obiectum (loquor de amore non vt cogitatione abstrahitur in communi; hic enim indifferens est; vt ad hoc, vel illud obiectum terminetur, quæ magis est indifferencia generis, quam libertatis, fed loquor de actu amoris, vt realiter existente in particulari) hic ergo dicitur liber quoad esse, quia ita est à sua causa vt ex vi eius posset non esse; non est autem liber quoad terminari, quia si est, necessario terminatur ad tale obiectum tali entitati actus adequatum. At vero diuinus amor est liber, non quoad esse, sed quod terminari respectu creaturarum; nam ille amor secundum suam totam entitatem & perfectionem necessario est, neque in hoc potest habere indifferentiam, quia esset magna imperfectio; tamen in terminari habet indifferentiam, non quidem respectu primarij obiecti, quod est ipsemet, seu diuina essentia; quia necesse est, vt ad aliquod obiectum necessario terminetur ad illud scilicet, cum quo habet intimam, & necessariam connexionem, vel potius vnitatem; sed indifferentiam habet respectu secundariorum obiectorum, cum quibus non habet necessariam connexionem, nec ab illis vllò modo pender, & in fine *numeri 42.* sic ait: [vnde cum dicitur Deus posse velle, & non velle, illud posse non dicit potentiam actuum, vel passiuam, fed solum dicti indifferenciam eiusdem actus, vt ad hoc obiectum terminetur, vel non terminetur,] & *num. 43.* concludit his verbis: [sic denique intelligitur optime in libertate diuina distinctio, & oppositio actuum secundum rationem sine vlla reali contrarietate, vel distinctione, quia nimirum idem est omnino actus secundum rem, qui sine vlla additione, ac varietate terminatur, & sic ratione distinguuntur vnus actus ab alio, & vt terminatur ad hoc, vt aliqua res sit & existat, dicitur amor, aut volitio, prout vero terminatur ad non esse talis rei, dicitur nolitio eiusdem rei, & metaphorice odium, non inimicitia, sed abominatio:] Sic magnus Suarez.

Aliqui neoterici, vt huic sententiae lucem tribuant, dicunt esse posse contingentia in praedicatione intrinseco alicuius rei, sine vlla contingentia in entitate rei aut physica mutatione eius, hoc autem posito facile explicant vt aduertit P. Heriz, quia ratione praedicationis intrinsecae continens creare mundum Deo possit competere continenter, & nihilominus, si condere mundum non lussit, nihil de diuina entitate desideretur, nullaque in ipso eueniret physica mutatio, illud autem ponendum esse ostendunt variis exemplis probabiliter admissis ab Authoribus, nec parum videri debet improbabilis sententia, licet difficile mysterium aeternum liberorum cum probabilitate

Quaest. I. Vtrum detur in Deo voluntas. 295

turi; exempla sunt quae supra adduximus pro sententia extrinsecè denominantium de relatione, conseruatione, & cæteris, præter quæ aliud adducitur. Quod euidenter vocatur ab aduersariis sumptum ex veritate formali propositionis, quæ licet intrinseca sit, variatur tamen per solam mutationem extrinsecam obiecti, & præterea alterum exemplum in medium proferunt, ex omnipotentia Dei petitur; de qua duplex est sententia, prima affirmat ipsam cum habere ordinem transcendentalem ad creaturas, qui sufficiat ad probandum defectum alicuius perfectionis in omnipotentia, si per impossibile aliqua, vel aliqua ex creaturis possibiles non essent. Secunda absoluit omnipotentiam, ab omni ordine transcendentali, atque asseuerat eandem perseverantiam in entitate, atque perfectionem in omnipotentia, licet omnes creaturæ possibiles non essent, nihilominus hoc prædicatum intrinsecum potentis producere creaturas Deo non competet: ecce ergo adest, & abest prædicatum intrinsecum ratione connotati extrinseci absque mutatione entitatis omnipotentia: in hac sententia quam hodie plures recipiunt & defendunt.

Denique in potentia obedienciali tam actiua, quam passiva similis formatur instantia; quoniam utraque potentia est intrinseca, & indistincta, nec habet ordinem transcendentalem ad actum supernaturalem; connotat vero ex parte Dei, seu formæ potentiam coagendi, seu informandi superiorem, & eleuantem; ita ut subla connotatione, nequeat dici creatura potens obediencialiter, posita autem dicatur; quod si hæc opinio probabilis est, ea sola defenduntur actus liberi diuini, nimirum manente eadem entitate in Deo denominari volentem; cum connotat creaturam cum aliquo speciali ordine ad existentiam, & non denominari, cum non connotat. Itaque ait hæc sententia, ipsum simplicissimum actum esse necessarium, ut comparatur ad Deum esse liberum, ut ad creaturas, eodemque se diligere propter se ut finem, creaturas propter Deum ut media, sine aliqua additione, nec per rationem; quia autem libertas Dei non est potentia, sed actus, hinc est, quod cum nulla additio fiat, cum creaturas libere amat, potuerit etiam sine diminutione entitatis non eas amare ex eo quod posset non terminari ad illas; ac proinde nec Deum constituere volentem illas creaturas, quoniam actus ille diuinus non tribuit necessario adequatum quasi effectum formalem Deo, sed cum dependentia ab aliqua connotatione creaturæ extrinsecè, hoc vero licet à nobis non intelligatur tribuere debemus actui libero diuino ratione infinitatis, atque eminentiæ in modo libertatis, tamen si vero omnis forma creata necessario tribuat adequatum effectum formalem subiecto proportionato, ut cernere est in actu libero nostro in voluntate existente, hoc vero propter eminentiam diuinæ libertatis, quæ non est in ordine ad actum, neque speciem sumit ab obiectis, nec ad ea ordinatur, sed absolutissime ea respicit; Itaque hæc sententia à Patris Herize sententia, Alarcon, & Arrubal differt in hoc, quod actus liber, licet petat connotatum extrinsecum in ordine ad quod constituitur, tanquam causa in ordine ad effectum, nihilominus tamen non constituitur per illud, tanquam per formale constitutum, sed per terminationem intrinsecam ad connotatum illud, seu effectum, ita ut tota constitutio formalis actus liberi consistat in illa terminatione intrinseca, quæ potest esse in Deo; ratio-

ne cuius potest actus Dei terminari, & non terminari; eo quod totam indifferentiam, quam requirit necessario libertas habeat Deus non in entitate actus, sed in terminatione illius.

SECTIO V.

Vltima sententia ponitur.

Caietanus prima parte, questione 19. articulo secundo & tercio, & tercia parte, quest. 1. articulo primo, asserit, actum liberum addere à parte rei aliquid intrinsecum supra entitatem actus necessarii, & hoc intrinsecum esse perfecti onem contingentem, ac proinde posse adesse, & abesse à Deo, cum vero dicit, deesse à Deo posse intelligendus est Caietanus absolute, ac simpliciter, quatenus ex æternitate potuit non esse in Deo volitio ad creandum mundum, non tamen ex suppositione, quod ipsum semel condere voluerit; nam hoc pugnat cum perfecta immutabilitate diuina; quod autem possit adesse à Deo, non iudicat incommodum, quoniam est perfectio libera, quæ est conditio diminuens, in articulo autem tercio, §. ad hoc est dicendum, hanc perfectionem actus liberi dicit tantum esse extensiuam; quoniam perfectio intensiua amoris diuini ab ipso Deo desumitur hæc sententia Caietani sic probatur; quia effectus hic formalis, verbi gratia, volendi creare hunc mundum, non conuenit Deo necessario: ergo non potest formaliter provenire à perfectione simpliciter necessaria; quia effectus oppositus non potest provenire à causa illi opposita, verbi gratia, album non potest provenire à nigredine: sed effectus contingens, seu libere est oppositus causæ formali necessariæ simpliciter: ergo non potest à parte rei provenire ab entitate simpliciter necessaria. Ergo provenit à causâ formali formaliter contingenti superaddita realiter supra actum necessariū diuinum; sed non potest esse huiusmodi nisi possit adesse & abesse à Deo: ergo.

Confirmatur, quia impossibile videtur ut eadem forma secundum eandem omnino rationem realem det aliquam intrinsecam denominationem, & quod eadem omnino manens, & eodem modo informans, seu quasi informans, aut coniuncta supposito possit non dare illam denominationem: sed Deus denominatur volens creaturam ab aliqua forma, seu quasi forma reali, & intrinsecè existente in ipso: ergo impossibile est quod illa denominatio proveniat ex vi solius perfectionis formalis & essentialis necessario conuenientis Deo. Probatur consequentia: quia hæc denominatio seu quasi effectus formalis non conuenit necessario Deo: ergo non potest formaliter provenire à perfectione simpliciter necessaria; nam hæc cum sit eadem & eodem modo coniuncta Deo, non potest nisi eandem necessariam denominationem semper tribuere. Alias eadem forma eodē modo vnita posset nouum, vel diuersum quasi formalem effectum tribuere, quod intelligi non potest. Ut si voluntas mea habeat vñū & indiuisibilem actum immutatum, & sine vlla additione, & eodem modo illam afficientem, intelligi non potest quod nunc constituat illam formaliter volentem tale obiectum, & tamen quod eodem modo manens possit non constituere volentem illud obiectum.

Secundo sic argumentor, quia in æternitate voluntas diuina prius ratione, quam velit hoc, vel illud obiectum extra se intelligitur potens ad volendum, vel nolendum illud, alioquin non esset